

Sprawa C-197/24 [Šiřarský]ⁱ

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

12 marca 2024 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Mestský súd Bratislava IV (Słowacja)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

13 lutego 2024 r.

Strona powodowa:

AK

Strona pozwana:

RU

DOKUMENT ROBOCZY

ⁱ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa, która nie odpowiada rzeczywistej nazwie żadnej ze stron postępowania.

[...]

[...] [sygnatura sprawy]

POSTANOWIENIE

Mestský súd Bratislava IV (sąd rejonowy dla Bratysławy IV, Słowacja) w postępowaniu spornym **strony powodowej AK** przeciwko **pozwanemu RU**, [...] [dane adwokata] **o zapłatę kwoty 3250 EUR wraz z należnościami ubocznymi**

postanowił, co następuje:

Sąd **zawiesza** postępowanie i **przedkłada** Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej następujące pytania prejudycjalne:

- 1) Czy art. 1 ust. 2 w związku z art. 2 pkt 1 i 3 oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych w obowiązującym brzmieniu należy interpretować w ten sposób, że (i) za „przedsiębiorstwo” uznaje się również osobę fizyczną, która w przypadku takim jak w postępowaniu głównym korzysta z usług prawnych adwokata w celu założenia spółki handlowej, w której ma ona zostać członkiem zarządu oraz jednym z dwóch założycieli i wspólników, a (ii) za „transakcję handlową” uznaje się transakcję, która w przypadku takim jak w postępowaniu głównym prowadzi do świadczenia przez adwokata usług na rzecz takiej osoby w celu założenia spółki handlowej?
- 2) W przypadku odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze – czy pojęcie „konsumenta” użyte w art. 2 lit. b) dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich w obowiązującym brzmieniu w związku z art. 8 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że w przypadku takim, jak w postępowaniu głównym, obejmuje ono również osobę fizyczną, od której dochodzona jest wierzytelność z umowy o świadczenie usług prawnych, jeżeli przedmiotem tej umowy były usługi w celu założenia spółki handlowej i pozwany miał zostać członkiem zarządu oraz jednym z dwóch założycieli i wspólników tej spółki?

Uzasadnienie

- 1 Mestský súd Bratislava IV (sąd rejonowy dla Bratysławy IV) prowadzi [...] [sygnatura sprawy] postępowanie sporne między stroną powodową a pozwanym o zapłatę kwoty 3250 EUR wraz z należnościami ubocznymi. Na należności uboczne składają się (i) odsetki za opóźnienie w wysokości 10,5 % rocznie

liczone od kwoty 3250 EUR od dnia 18 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty i (ii) stała kwota rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

- 2 Po zbadaniu sprawy sąd odsyłający doszedł do przekonania o potrzebie przedłożenia Trybunałowi Sprawiedliwości pytań prejudycjalnych zawartych w sentencji niniejszego postanowienia. Sąd odsyłający przedkłada pytania prejudycjalne po przeprowadzeniu kontrydiktoryjnej wymiany poglądów stron. [...] [informacje o przebiegu postępowania]

I. Zwięzłe podsumowanie przedmiotu sporu i podsumowanie stanu faktycznego

- 3 Przedmiotem sporu jest zapłata wynagrodzenia za świadczone usługi prawne. Strona powodowa jest spółką handlową, która świadczy usługi prawne. Pozwany jest osobą fizyczną. Dochodzona wierzytelność w kwocie 3250 EUR wraz z należnościami ubocznymi została przeniesiona na stronę powodową. Pierwotną wierzycielką wierzytelności jest obecna członkini zarządu strony powodowej, która jest adwokatką. Przeniosła ona wierzytelność z uwagi na zmianę sposobu wykonywania zawodu adwokata. Pierwotnie wykonywała zawód adwokata w ramach działalności jednoosobowej, natomiast obecnie wykonuje ten zawód jako współniczka spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Z tej przyczyny sąd odsyłający używa w treści niniejszego postanowienia wymiennie określenia „powódka”, odnosząc się bez rozróżnienia do pierwotnej powódki i obecnej strony powodowej.
- 4 W pozwie powódka twierdzi, że już na przełomie marca i kwietnia 2022 r. pozwany kontaktował się z nią i wyrażał zainteresowanie usługami prawnymi. Pozwany chciał założyć spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie prawa słowackiego i miał zostać jednym z dwóch założycieli i współników takiej spółki. Miał również zostać członkiem jej zarządu. W nawiązaniu do powyższego doszło do zawarcia ustnej umowy zlecenia i powódka zobowiązała się do świadczenia na rzecz pozwanego usług prawnych w zamian za wynagrodzenie ryczałtowe. Powódka sporządziła projekt umowy spółki i dalszą dokumentację, które przesała pozwanemu. W ramach udzielanych porad powódka analizowała również szereg zagadnień dotyczących założenia spółki i osobistego udziału w niej przyszłych założycieli. Oprócz pozwanego jednym z założycieli miała być również osoba zagraniczna. Powódka wystawiła pozwanemu za wykonane usługi fakturę na kwotę 3250 EUR, której pozwany nie zapłacił w terminie wymagalności, tj. dnia 17 stycznia 2023 r. Zdaniem powódki chodzi tu o spór handlowy, a pozwany nie jest konsumentem. Roszczenia, których dochodzi powódka, mają charakter roszczeń prawa handlowego.
- 5 Natomiast pozwany zarzuca, że nie zawarł z powódką żadnej umowy o świadczenie usług prawnych. Nie doszło również do uzgodnienia wynagrodzenia za usługi. Powódka nie wykonała na rzecz pozwanego usługi założenia spółki handlowej, a pozwany, jako odbiorca, nie przyjął od powódki

żadnej usługi. Pozwany zarzuca, że powódka przesłała mu umowę spółki i związaną z nią dokumentację bez udzielenia zlecenia. Pozwany zarzuca, że przysługuje mu status konsumenta, a stosunek między stronami nie jest regulowany przepisami prawa handlowego.

II. Brzmienie przepisów krajowych i przywołanych przepisów prawa Unii

- 6 W tej części sąd odsyłający przywołuje właściwe przepisy prawa krajowego znajdujące zastosowanie w niniejszej sprawie. Jednocześnie sąd odsyłający przywołuje również właściwe przepisy prawa Unii.

(a) Przepisy prawa krajowego

- 7 Paragraf 2 ust. 2 lit. a) zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ustawy nr 513/1991 kodeks handlowy, zwanej dalej „kodeksem handlowym”), stanowi, że:

„Przedsiębiorcą w rozumieniu niniejszej ustawy jest: a) osoba wpisana do rejestru handlowego (...)”.

- 8 Paragraf 57 ust. 1 kodeksu handlowego w brzmieniu zákon č. 530/2003 Z. z. (ustawy nr 530/2003) stanowi, że:

„O ile inne przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, spółka zostaje założona na podstawie umowy spółki podpisanej przez wszystkich założycieli. Prawdziwość podpisów założycieli musi być urzędowo poświadczona”.

- 9 Paragraf 62 ust. 1 kodeksu handlowego stanowi, że:

„Spółka powstaje z dniem wpisu do rejestru handlowego [...]”.

- 10 Paragraf 369c kodeksu handlowego w brzmieniu zákon č. 9/2013 Z. z. (ustawy nr 9/2013) stanowi, że:

„(1) W razie opóźnienia dłużnika wierzycielowi, poza roszczeniami zgodnie z § 369, 369a i 369b, przysługuje również prawo do stałej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, bez konieczności odrębnego przypomnienia /wezwania. Kwotę stałej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności określa vláda Slovenskej republiky (rząd Republiki Słowackiej) w drodze rozporządzenia.

(2) Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli roszczenie wynika z umowy konsumenckiej i dłużnikiem jest konsument”.

- 11 Paragraf 52 zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ustawy nr 40/1964 kodeks cywilny) w brzmieniu zákon č. 568/2007 Z. z. (ustawy nr 568/2007), zwany dalej „słowackim k.c.”, stanowi, że:

„(1) Przez umowę konsumencką należy rozumieć każdą umowę zawartą między przedsiębiorcą a konsumentem, niezależnie od jej formy prawnej.

(2) Przepisy dotyczące umów konsumenckich, a także wszelkie inne przepisy regulujące stosunki prawne, których stroną jest konsument, mają zastosowanie zawsze, gdy jest to korzystne dla strony umowy będącej konsumentem. Odmienne uzgodnienia umowne lub porozumienia, których treścią lub celem jest obejście tego przepisu, są nieważne. Do wszystkich stosunków prawnych, których stroną jest konsument, stosuje się zawsze z pierwszeństwem przepisy kodeksu cywilnego, nawet jeżeli w innym wypadku miałyby zastosowanie przepisy prawa handlowego.

(3) Przedsiębiorcą jest osoba, która przy zawarciu i wykonaniu umowy konsumenckiej działa w ramach przedmiotu swojej działalności handlowej lub innej działalności gospodarczej.

(4) Konsumentem jest osoba fizyczna, która przy zawarciu i wykonaniu umowy konsumenckiej nie działa w ramach przedmiotu swojej działalności handlowej lub innej działalności gospodarczej”.

- 12 Paragraf 18 ust. 4 zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) [ustawy nr 586/2003 o advokaturze oraz o zmianie i uzupełnieniu ustawy nr 455/1991 o prowadzeniu działalności gospodarczej (ustawa o działalności gospodarczej)] w brzmieniu późniejszych przepisów w brzmieniu zákon č. 304/2009 Z. z. (ustawy nr 304/2009), zwana dalej „ustawą o advokaturze”, stanowi, że:

„W toku świadczenia usług prawnych adwokat zobowiązany jest do poinformowania klienta, będącego konsumentem usług prawnych, o wysokości wynagrodzenia za czynność usługi prawnej jeszcze przed rozpoczęciem tej czynności. W przeciwnym razie wynagrodzenie mu nie przysługuje. [...]”.

(b) Przepisy prawa Unii

- 13 Artykuł 1 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych w obowiązującym brzmieniu (zwanej dalej „dyrektywą 2011/7”) stanowi:

„Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do wszystkich płatności, które stanowią wynagrodzenie w transakcjach handlowych”.

- 14 Artykuł 2 pkt 1 i 3 dyrektywy 2011/7 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:

1. »transakcje handlowe« oznaczają transakcje między przedsiębiorstwami lub między przedsiębiorstwami a organami publicznymi, które prowadzą do dostawy towarów lub świadczenia usług za wynagrodzeniem;

(...)

3. »przedsiębiorstwo« oznacza każdą organizację inną niż organ publiczny, działającą w ramach swojej niezależnej działalności gospodarczej lub zawodowej, nawet w przypadku gdy działalność ta prowadzona jest przez jedną osobę”.

15 Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy 2011/7 stanowi:

„Państwa członkowskie zapewniają, aby wierzyciel był uprawniony do uzyskania od dłużnika co najmniej stałej kwoty 40 EUR, w przypadku gdy odsetki za opóźnienia w płatnościach stają się wymagalne w ramach transakcji handlowych zgodnie z art. 3 lub 4”.

16 Artykuł 1 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich w obowiązującym brzmieniu (zwanej dalej „dyrektywą 93/13”) stanowi:

„Celem niniejszej dyrektywy jest zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do nieuczciwych warunków umownych w umowach zawieranych pomiędzy sprzedawcą lub dostawcą a konsumentem”.

17 Artykuł 2 lit. b) dyrektywy 93/13 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy:

[...]

»konsument« oznacza każdą osobę fizyczną, która w umowach objętych niniejszą dyrektywą działa w celach niezwiązanych z handlem, przedsiębiorstwem lub zawodem”.

18 Artykuł 8 dyrektywy 93/13 stanowi:

„W celu zapewnienia wyższego stopnia ochrony konsumenta państwa członkowskie mogą przyjąć lub utrzymać bardziej rygorystyczne przepisy prawne zgodne z Traktatem w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą”.

19 Motyw 12 dyrektywy 93/13 stanowi:

„jednakże obowiązujące prawo krajowe pozwala jedynie na częściową harmonizację przepisów; niniejsza dyrektywa dotyczy w szczególności warunków umownych, które nie zostały indywidualnie wynegocjowane; państwa członkowskie w poszanowaniu postanowień Traktatu [EWG] powinny mieć możliwość zapewnienia konsumentom wyższego poziomu bezpieczeństwa

poprzez wprowadzenie przepisów prawa krajowego bardziej rygorystycznych niż przewidziane w niniejszej dyrektywie”.

III. Przyczyny przedłożenia pytań prejudycjalnych

20 Sąd odsyłający przedkłada Trybunałowi Sprawiedliwości pytania prejudycjalne z następujących przyczyn:

(a) W przedmiocie pierwszego pytania prejudycjalnego

- 21 Powódka domaga się zapłaty stałej rekompensaty za koszty dochodzenia należności w kwocie 40 EUR zgodnie z § 369c ust. 1 kodeksu handlowego. Paragraf 369c ust. 1 kodeksu handlowego transponuje art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/7.
- 22 Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości wszystkie organy państw członkowskich przy stosowaniu prawa wspólnotowego mają obowiązek interpretowania go w miarę możliwości w jak najszerszym zakresie zgodnie z treścią i celem dyrektyw wspólnotowych, aby osiągnąć zamierzony przez nie rezultat (zob. podobnie wyrok z dnia 5 lipca 2007 r., Hans Markus Kofoed, C-321/05, EU:C:2007:408, pkt 45). Sąd odsyłający jest świadomy tego obowiązku.
- 23 Z tej przyczyny sąd odsyłający musi interpretować krajowy przepis § 369c ust. 1 kodeksu handlowego w sposób, który pozwoli na osiągnięcie celu zamierzonego przez art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/7.
- 24 Odnośnie do pojęcia „transakcji handlowej” Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że aby transakcję można było zakwalifikować jako transakcję handlową w rozumieniu tego ostatniego przepisu, powinna ona zatem spełniać dwie przesłanki. Transakcja ta powinna, po pierwsze, zostać dokonana między przedsiębiorstwami lub między przedsiębiorstwami a organami publicznymi. Po drugie, musi ona prowadzić do dostawy towarów lub świadczenia usług za wynagrodzeniem (wyrok z dnia 20 października 2022 r., BFF Finance Iberia SAU, C-585/20, EU:C:2022:806, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 25 Zgodnie z motywem 19 dyrektywy 2011/7 celem art. 6 ust. 1 tej dyrektywy jest zniechęcenie do opóźnień w płatnościach i zapewnienie, żeby wierzyciele otrzymali uczciwą rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, powstałe w wyniku opóźnionej płatności. Zgodnie z art. 1 ust. 2 dyrektywa ma jednak zastosowanie wyłącznie do wszystkich płatności, które stanowią wynagrodzenie w transakcjach handlowych. Zgodnie z art. 2 pkt 1 dyrektywy 2011/7 transakcje handlowe to transakcje między przedsiębiorstwami. Definicja „przedsiębiorstwa” zawarta w art. 2 pkt 3 dyrektywy 2011/7 zakłada, że organizacja inna niż organ publiczny (w niniejszej sprawie nie chodzi o organ publiczny) działa w ramach swojej niezależnej działalności gospodarczej lub zawodowej.

- 26 Zdaniem powódki jest ona wierzycielem, o którym mowa właśnie w § 369c ust. 1 kodeksu handlowego i który ma prawo do stałej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Jednakże dla sądu odsyłającego nie jest jasne, czy ten przepis prawa krajowego można interpretować w świetle celu art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/7 w związku z art. 1 ust. 1 i art. 2 pkt 1 i 3 tej dyrektywy w ten sposób, że pod pojęciem „przedsiębiorstwa” można rozumieć również osobę fizyczną, która korzysta z usług prawnych adwokata w celu założenia spółki handlowej, jeżeli ma ona jedynie zostać jednym z dwóch założycieli i wspólników oraz członkiem zarządu tej spółki. Innymi słowy, sąd chce zrozumieć, czy jeżeli taka osoba fizyczna korzysta z usług prawnych w celu założenia spółki handlowej, to jest ona konsumentem (z tym związane jest pytanie drugie), czy też można ją uznać za „przedsiębiorstwo” w rozumieniu art. 2 pkt 3 dyrektywy 2011/7.
- 27 Zgodnie z regulacją krajową § 57 ust. 1 kodeksu handlowego spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, o którą chodzi w niniejszej sprawie, zakłada się, w przypadku dwóch założycieli, poprzez zawarcie umowy spółki, którą podpisują wszyscy założyciele. Zawarcie umowy spółki stanowi pierwszy krok, w wyniku którego spółka zostaje wprawdzie założona, ale jeszcze nie powstaje jako podmiot prawa. Drugim krokiem jest powstanie spółki i uzyskanie przez nią statusu osoby prawnej zgodnie z § 62 ust. 1 kodeksu handlowego, co następuje dopiero z chwilą wpisu do rejestru handlowego. Zgodnie z § 2 ust. 2 lit. a) kodeksu handlowego wraz z tym wpisem taki podmiot staje się jednocześnie przedsiębiorcą do celów tej ustawy, jak również dokonania oceny zasadności roszczenia zgodnie z § 369c ust. 1 kodeksu handlowego
- 28 Jest przy tym logiczne, że te dwa kroki poprzedzane są faktycznym sporządzeniem umowy spółki i dalszej powiązanej dokumentacji (np. wzoru podpisu przyszłego członka zarządu spółki czy różnych oświadczeń założycieli, których wymaga regulacja krajowa). Wprawdzie w czasie, gdy ma to miejsce, założyciele i przyszli wspólnicy formalnie nie są przedsiębiorcami zgodnie z prawem krajowym, ale sąd odsyłający ma wątpliwość, czy już na tym etapie tworzenia spółki nie mieszczą się oni w pojęciu „przedsiębiorstwa” zgodnie z art. 2 pkt 3 dyrektywy 2011/7 i czy przygotowanie takiej dokumentacji korporacyjnej w ramach usług prawnych świadczonych przez adwokata na rzecz założyciela takiej spółki mieści się w pojęciu „transakcji handlowej” zgodnie z art. 2 pkt 1 dyrektywy 2011/7 w takim rozumieniu, jak to przedstawił Trybunał Sprawiedliwości (wyżej przytoczony wyrok z dnia 20 października 2022 r., BFF Finance Iberia SAU, C-585/20, EU:C:2022:806, pkt 22).
- 29 Sąd odsyłający opiera tę argumentację na dwóch wnioskach, do których doszedł Trybunał Sprawiedliwości:
- 30 Po pierwsze, jeżeli chodzi o brzmienie art. 2 pkt 1 dyrektywy 2011/7, to użycie wyrażenia „[wszelkie] transakcje” świadczy o tym, że pojęcie „transakcji handlowych” należy rozumieć szeroko, a zatem nie musi ono pokrywać się koniecznie z pojęciem „umowy”. Zawężająca wykładnia pojęcia „transakcji

handlowej” byłyby zatem nie na miejscu (podobnie wyrok z dnia 1 grudnia 2022 r., [X] sp. z o.o., sp.k, C-419/21, EU:C:2022:948, pkt 22 i 25).

- 31 Po drugie, Trybunał Sprawiedliwości, odnosząc się do stosunku między spółką a członkiem jej zarządu wskazał, że taki stosunek nie może zostać uznany za pozostający poza jakąkolwiek działalnością lub jakimkolwiek celem gospodarczym i niezależny od nich, jeżeli ta osoba fizyczna jest ściśle powiązana pod względem zawodowym ze spółką, będąc na przykład jej dyrektorem zarządzającym lub większościovym wspólnikiem. Sama okoliczność, że poręczyciel jest osobą fizyczną, nie wystarczy, by uznać go za konsumenta (podobnie wyrok z dnia 14 marca 2013 r., Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, pkt 37 i 38).
- 32 Zdaniem sądu odsyłającego te dwa wnioski Trybunału Sprawiedliwości przemawiają za udzieleniem odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie. Jednakże różnica – i właśnie ona powoduje powstanie wątpliwości po stronie tego sądu – polega na tym, że w przywołanej sprawie Česká spořitelna chodziło o spór między osobą fizyczną a istniejącą spółką. Ta spółka istniała w sensie prawnym jako osoba prawna i nie chodziło jedynie o podmiot jeszcze nieistniejący (jak ma to miejsce w niniejszej sprawie), który nie musiał nawet zostać założony ani powstać.
- 33 Sądowi odsyłającemu znane jest orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 lipca 1997 r. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził w tym wyroku, że do umów zawieranych w celu zaspokojenia własnych potrzeb osoby fizycznej w zakresie prywatnej konsumpcji stosuje się przepisy mające na celu ochronę konsumenta jako strony uważanej za słabszą ekonomicznie. Szczególna ochrona, którą te przepisy mają zapewnić, nie jest uzasadniona w przypadku umów zawieranych w celu prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej, nawet jeżeli ta działalność ma być prowadzona dopiero w przyszłości, ponieważ fakt, że działalność ta ma charakter przyszły, nie pozbawia jej charakteru gospodarczego lub zawodowego (zob. wyrok z dnia 3 lipca 1997 r., Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, pkt 17).
- 34 Jednakże w przypadku Benincasa chodziło o inną sprawę, co budzi wątpliwości sądu odsyłającego co do tego, czy można uwzględnić wnioski z niej wynikające. Wynika to stąd, że pan Benincasa zawarł [...] umowę w celu założenia i prowadzenia sklepu. Wprawdzie chodziło o działalność przyszłą, jednakże tę działalność miał prowadzić on sam (zob. wyrok z dnia 3 lipca 1997 r., Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, pkt 10), a nie właśnie inny podmiot, jak to ma miejsce w niniejszej sprawie, który ponadto w czasie świadczenia usług jeszcze nie istniał i nie został założony.
- 35 Udzielenie odpowiedzi na pytanie pierwsze pomogłoby sądowi odsyłającemu w usunięciu tej wątpliwości co do wykładni art. 1 ust. 2 w związku z art. 2 pkt 1 i 3 oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/7. W przypadku udzielenia na to pytanie odpowiedzi twierdzącej dla sądu odsyłającego byłoby jasne, że prawo krajowe

[...] należy interpretować w ten sposób, że pozwany jest przedsiębiorcą w rozumieniu § 2 ust. 2 lit. a) kodeksu handlowego i że przy spełnieniu pozostałych przesłanek ustawowych powódce przysługuje roszczenie o [...] stałą rekompensatę za koszty odzyskiwania należności zgodnie z przepisem prawa krajowego § 369c ust. 1 kodeksu handlowego

(b) W przedmiocie drugiego pytania prejudycjalnego

- 36 Drugie pytanie nawiązuje do pierwszego na wypadek, gdyby odpowiedź na to pierwsze pytanie była przecząca. W takim przypadku sąd odsyłający chciałaby bowiem wiedzieć, czy pozwany mieści się w pojęciu „konsumenta” w rozumieniu dyrektywy 93/13. Innymi słowy, sąd interesuje to, czy pojęcie „konsumenta” użyte w dyrektywie 93/13 obejmuje również osobę fizyczną, przeciwko której dochodzone jest roszczenie z tytułu umowy o świadczenie usług prawnych, jeżeli jej przedmiotem były usługi prawne w celu założenia spółki handlowej, a pozwany miał być jednym z założycieli i wspólników tej spółki.
- 37 Drugie pytanie dotyczy wykładni dyrektywy 93/13, choć w niniejszej sprawie prima facie nie chodzi o zagadnienie nieuczciwych warunków w umowie konsumenckiej. W przypadku udzielenia przeczącej odpowiedzi na pytanie pierwsze znaczenie dla sprawy ma rozstrzygnięcie zagadnienia co do tego, czy pozwany jest konsumentem, właśnie dlatego, że zgodnie z prawem krajowym [...] taka ocena wywołuje dalsze skutki prawne. Chodzi przede wszystkim o kwestię zapłaty za usługi prawne świadczone przez powódkę.
- 38 Pojęcie „konsumenta” w przepisie prawa krajowego § 52 ust. 4 słowackiego k.c. stanowi wynik transpozycji pojęcia zdefiniowanego w art. 2 lit. b) dyrektywy 93/13 i właśnie dlatego wykładnia tego pojęcia ma znaczenie prawne w niniejszym postępowaniu. Jeżeli pozwany nie mieściłby się w pojęciu „przedsiębiorstwa” zgodnie z dyrektywą 2011/7, to sąd odsyłający mógłby zastosować przepis prawa krajowego § 52 ust. 4 słowackiego k.c. Sąd odsyłający będzie musiał dokonać wykładni w świetle celu zamierzonego przez dyrektywę 93/13, która została transponowana do tego przepisu prawa krajowego (zob. szerzej pkt 22).
- 39 Republika Słowacka wprowadziła przepis prawa krajowego § 18 ust. 4 ustawy nr 586/2003, na mocy którego na adwokata nałożono obowiązek poinformowania klienta, będącego konsumentem usług prawnych, w toku świadczenia usług prawnych o wysokości wynagrodzenia za czynność usługi prawnej jeszcze przed rozpoczęciem tej czynności. W przeciwnym razie wynagrodzenie mu nie przysługuje. Sąd odsyłający rozumie ten przepis w ten sposób, że Słowacja wprowadziła nakaz stosowania pojęcia „konsumenta” w odniesieniu do wynagrodzeń adwokatów za świadczenie usług prawnych, mimo że jest to dziedzina, która nie jest objęta zakresem stosowania dyrektywy 93/13.
- 40 Zgodnie z motywem dwunastym dyrektywy 93/13 dokonuje ona jedynie częściowej i minimalnej harmonizacji przepisów krajowych dotyczących

nieuczciwych warunków umownych, pozostawiając państwom członkowskim możliwość – przy poszanowaniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – zapewnienia konsumentowi wyższego poziomu ochrony w drodze przepisów krajowych bardziej rygorystycznych niż przepisy tej dyrektywy. Ponadto z art. 8 wspomnianej dyrektywy wynika, że w celu zapewnienia wyższego poziomu ochrony konsumenta państwa członkowskie mogą przyjąć lub utrzymać bardziej rygorystyczne przepisy prawne zgodne z tym traktatem w dziedzinie objętej przedmiotową dyrektywą (wyrok z dnia 13 grudnia 2022 r., FV, C-405/21, EU:C:2022:793, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 41 Państwa członkowskie mogą stosować przepisy tej dyrektywy do sytuacji, które nie mieszczą się w zakresie jej zastosowania, jeżeli jest to zgodne z celami zamierzonymi przez tę dyrektywę i traktaty (zob. podobnie wyrok z dnia 21 grudnia 2021 r., DP i SG, C-243/20, EU:C:2021:1045, pkt 55).
- 42 Zgodnie z art. 169 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej państwa członkowskie mogą utrzymywać lub ustanawiać bardziej rygorystyczne środki ochrony konsumentów, pod warunkiem że są one zgodne z traktatami (wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Condominio di Milano, via Meda, C-329/19, EU:C:2020:263, pkt 32).
- 43 Trybunał Sprawiedliwości orzekł przy tym, że pojęcie „konsumenta” w rozumieniu art. 2 lit. b) dyrektywy 93/13 „ma charakter obiektywny” i „[p]ojęcie to należy oceniać w świetle kryterium funkcjonalnego, polegającego na ocenie, czy dany stosunek umowny wpisuje się w ramy działalności niezwiązanej z wykonywaniem zawodu” (postanowienie z dnia 19 listopada 2015 r., Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, pkt 27).
- 44 Sądowi odsyłającemu wiadomo, że Trybunał Sprawiedliwości w wyroku Johann Gruber wskazał, że zadaniem sądu, przed którym zawisł spór, jest rozstrzygnięcie kwestii, czy dana umowa została zawarta w celu zaspokojenia – w niepomijalnym zakresie – potrzeb wynikających z działalności gospodarczej danej osoby, czy raczej użytek gospodarczy odgrywał zaledwie nieznaczną rolę. Wskazał także, że osoba, która zawiera umowę dotyczącą towaru przeznaczonego do użytku po części gospodarczego, a po części niezwiązanego z jej działalnością gospodarczą, nie ma prawa powoływania się na wynikające z tego dobrodziejstwa (wyrok z dnia 20 stycznia 2005 r., Johann Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, pkt 54).
- 45 To w kontekście okoliczności niniejszej sprawy prowadzi sąd odsyłający do twierdzącej odpowiedzi na pytanie drugie. Wątpliwość sądu odsyłającego – podobnie jak w przypadku pytania pierwszego – spoczywa jednak w tym, że w niniejszej sprawie działalność gospodarczą miała prowadzić spółka, która była dopiero [...] w trakcie tworzenia. Działalność gospodarczą miał zatem sensu stricto prowadzić inny podmiot niż pozwany. Z tej przyczyny sąd nie wie, czy powinien stosować wnioski z wyroku Johann Gruber, czy też nie.

- 46 W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie sąd odsyłający zastosowałby w niniejszej sprawie § 18 ust. 4 ustawy nr 586/2003 w związku z § 52 ust. 4 słowackiego k.c. w rozumieniu takiej twierdzącej odpowiedzi na pytanie drugie i uznałby pozwanego za konsumenta. Jednocześnie zgodnie z przepisem krajowym § 369c ust. 2 kodeksu handlowego pozwany, jako konsument, nie byłby również zobowiązany do zapłaty powódce stałej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

IV. Wnioski

- 47 Z wszystkich opisanych przyczyn sąd odsyłający doszedł do wniosku, że w rozpoznawanej sprawie konieczne jest zwrócenie się do Trybunału Sprawiedliwości o udzielenie odpowiedzi na pytania prejudycjalne. W związku z tym, zgodnie z § 162 ust. 1 lit. c) Civilný sporový poriadok (kodeksu cywilnego postępowania spornego) i art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, sąd odsyłający zawiesił postępowanie i orzekł jak w sentencji niniejszego postanowienia. [...]

[...]

[kwestie procesowe, nazwiska] [...]